

Forskerparker og Innovationsmiljøer i Danmark
www.foin.dk
c/o Østjysk Innovation A/S, Åbogade 15, 8200 Århus N
Tlf: 26723300 og 87345895

Til Erhvervsudvalget,

Århus, 22. august 2009

Kære Erhvervsudvalg,

Jeg skriver, fordi Folketingets partier om kort tid skal i gang med finanslovsforhandlingerne, som efter FOINs efterretninger både kommer til at omfatte forhandlingerne om regeringens erhvervspakke fra den 7. august 2009 og globaliseringspuljen. FOIN repræsenterer bl.a. Danmarks 6 statsligt godkendte innovationsmiljøer, der er lokaliseret tæt på de vigtigste forskningsinstitutioner i Danmark. Innovationsmiljøerne investerer risikovillig statslig og privat kapital i de allertidligste stadier af vidensbaserede vækstvirksomhedernes liv.

FOIN skal med dette brev samtidig anmode Erhvervsudvalget om foretræde med henblik på at uddybe foreningens holdning til den nuværende kapital situation for vækstiværksættere i den helt tidlige fase.

Som det fremgår af de seneste måneders debat i dagspressen, er de innovative virksomheder, der er i innovationsmiljøernes portefølje, overordentligt pressede i øjeblikket.

FOIN mener, at de tre vigtigste årsager er:

- For snævre rammer for, hvor store beløb innovationsmiljøerne må investere i det enkelte selskab, kombineret med et behov for at få løftet den årlige bevilling på Finansloven til miljøerne.
- Manglende kapital i venturefondene til opfølgingsinvesteringer på innovationsmiljøernes tidlige investeringer.
- Manglende villighed fra Business Angels til at medfinansiere vækstiværksættere i de tidlige faser.

For ventureselskabernes vedkommende skyldes den manglende kapital, at fondene er ved at løbe tør for kapital til nyinvesteringer - og at det er umuligt at rejse nye fonde i det nuværende økonomiske klima. For Business Angels vedkommende skyldes den manglende medinvestering i de tidlige faser, at risikovilligheden er dalet markant efterhånden som omfanget af den økonomiske krise er blevet klart for os alle. Business Angels foretrækker simpelthen at investere i obligationer og andre letomsættelige papirer i øjeblikket. For innovationsmiljøernes vedkommende skyldes problemet flere ting herunder, at rammerne for den enkelte investerings størrelse er for snævre, samt at miljøernes bevilling ikke er blevet

Konsekvens

Den økonomiske situation gør, at mange ellers sunde innovative vækstvirksomheder i innovationsmiljøernes portefølje må forventes at lukke i den kommende tid.

Derfor mener FOIN, at der bør gennemføres en række forslag hurtigt, således at de gennemførte (statslige) investeringer ikke tabes, og frem for alt, at den næste generation af vækstiværksættere ikke tabes på gulvet og Danmark dermed risikerer faldende velfærd på sigt. De forslag, som FOIN ønsker gennemført er:

- Implementering af nye EU-regler i Danmark, for hvor meget innovationsmiljøerne kan investere i det enkelte selskab.
- Flere penge til innovationsmiljøerne.
- Mere risikovillig kapital i Danmarks venturefonde.

De tre forslag sigter alle på, at vedligeholde og udbygge et fundament for, at Danmark kommer styrket gennem og ud af den finansielle krise i kraft af en øget satsning på at skabe og videreudvikle flere af de videnbaserede vækstvirksomheder, som Danmark i meget vid udstrækning skal leve af i et langsigtet perspektiv.

Implementering af nye EU-regler i Danmark – behov for en hurtig løsning

I denne for vækstiværksætternes meget kritiske tid vil FOIN opfordre regeringen til at ændre lovgrundlaget for innovationsmiljøernes investeringer. Ændringen kan gennemføres administrativt.

I dag siger bekendtgørelsen om godkendte innovationsmiljøer og medfinansiering af innovative iværksættere, at den primære statslige medfinansiering i første fase (såkaldt primær forprojektkapital) højst kan udgøre € 200.000 svarende til 1.500.000 kr. (i støtteværdi over 3 år). Bekendtgørelsen slår også fast, at reglen i bekendtgørelsen administreres i henhold til EU's de minimis-regler. For nylig har EU ændret støttegrænsen ("de minimis-reglen"), således at den nu efter ansøgning kan hæves € 500.000 euro i 2009 og 2010. Reglen er – fordi der endnu ikke fra dansk side er sendt en ansøgning til EU - endnu *ikke* implementeret i bekendtgørelsen om godkendte innovationsmiljøer og medfinansiering af innovative iværksættere. I forbindelse med den primære finansieringsrunde, er det vigtigt at pointere, at innovationsmiljøerne sammen med evt. andre private investorer (ofte iværksætteren selv) skal investere et private midler, der svarer til minimum 18 % af den statslige investering.

Landets innovationsmiljøer har indtil nu i et vist omfang kunnet kompensere for den, når vi taler om højteknologiske vækstvirksomheder, lave € 200.000-grænse. Det har vi kunnet, fordi aftalen mellem innovationsmiljøerne og staten åbner op for, at innovationsmiljøerne kan investere op til 2,5 mio. kr. i såkaldt sekundær kapital under forudsætning af, at innovationsmiljøernes investerede statslige andel maksimalt udgør 40 % af den investerede kapital. Det skal her nævnes, at den sekundære finansiering, der blev implementeret i 2003, ikke er underlagt "de minimis"-reglen, idet staten her investerer sammen med private investorer, der således i denne runde skal komme med mindst 60 % af den samlede investering.

Nu er situationen en anden. Business Angels holder sig tilbage og venturefondenes midler til nyinvesteringer er væk. Der er derfor behov for initiativer nu og her.

FOIN foreslår derfor, at følgende implementeres snarest af regeringen i lovgivningen:

- Implementering af € 500.000-reglen i bekendtgørelse om godkendte innovationsmiljøer og medfinansiering af innovative iværksættere

- Ændring af aftalen mellem innovationsmiljøerne og staten, således at statens mulige medfinansiering ændres i opadgående retning såvel i den primære som i den sekundære runde.

Det er i sammenhæng med "de minimis" og statsstøtte-grænser væsentligt for FOIN at pointere, at den kapital, som innovationsmiljøerne investerer på statens vegne investeres på samme måde, som private investorer investerer. Det betyder, at den statslige investering forrentes (tilbagebetaling af og renter på lån og kursgevinst), hvis investeringen bliver en succes. Der er derfor ikke tale om statsstøtte i traditionel forstand. Som beskrevet ovenfor er der såvel i den primære som i den sekundære runde tale om simultan investering af private midler.

Det skal endvidere i sammenhæng med "de minimis" begrænsningen slås fast, at der er behov for en meget hurtig løsning. For det første står vi i innovationsmiljøerne med en række meget perspektivrige virksomheder med et helt akut kapitalbehov, som netop kunne løses, hvis investeringsrammerne midlertidigt blev lempet. Alternativet er at en række primært statslige investeringer tabes på gulvet. For det andet gælder *EU's mulighed for lempelse af "de minimis" begrænsningen fra 200.000 Euro til 500.000 Euro kun i 2009 og 2010. Skal Danmark i relation til innovationsmiljøernes porteføljeselskaber benytte denne lempelse, er der med andre ord kun 16 måneder tilbage. Da processen er forholdsvis hurtig i EU omkring dette spørgsmål, vil en tilladelse efter det oplyste kunne gives på ca. 3 uger. Derfor er det uhyre vigtigt, at der meget hurtigt skabes konsensus om, at Videnskabsministeriet, hvorunder innovationsmiljøerne hører, fremmer sagen.*

Flere penge til innovationsmiljøerne

Hvis innovationsmiljøerne fortsat skal sikre, at der bliver udviklet et lige så højt antal innovative vækstskabere i Danmark, så er det nødvendigt med en væsentlig kapitalindsprøjtning til innovationsmiljøerne.

FOIN foreslår derfor, at innovationsmiljøernes økonomi bør styrkes ved at øge de midler, der er afsat til landets seks miljøer fra 140 mio. kr. til 250 mio. kr. om året.

Danmarks seks innovationsmiljøer må erkende, at det er meget svært at blive ved med at holde det nuværende investeringsniveau med de samme ressourcer – specielt i den nuværende konjunktursituation. Samtidig er det både blevet sværere for miljøerne at finde eksterne investorer til projekterne på grund af finanskrisen og blevet sværere at "exitte" investeringerne, dvs. få de investerede midler tilbage, så de kan udnyttes til nye investeringer.

Der er desuden en lang række andre faktorer, der gør, at det er nødvendigt og ganske logisk, at der bliver afsat flere midler. For det første betyder den almindelige prisudvikling, at det er blevet dyrere at drive virksomhed.

For det andet investerer innovationsmiljøerne flere midler i hver enkelt iværksætter i dag end i 1998 bl.a. i kraft af den såkaldte sekundære kapital (fra 2003), hvilket betyder, at innovationsmiljøerne, for at få midlerne til at slå til, må investere i færre iværksættere. Det stemmer dog dårligt overens med regeringens mål om at øge antallet af vækstvirksomheder i Danmark frem mod 2015. Gennem de seneste år har innovationsmiljøerne investeret i i alt 50-60 nye virksomheder årligt. Det vil ikke give mening at reducere i dette antal, idet der er i forvejen er et stort antal særdeles kvalificerede og perspektivrige projekter, som miljøerne allerede i dag ikke kan investere i på grund af de bevillingsmæssige rammer.

Innovationsmiljøerne har i alt investeret lidt under 1 mia. kr. på vegne af staten i perioden 1998 – 2008. At der skabes succeser er tilførslen af privat kapital et udtryk for. I perioden er der

tilført mere end 3 mia. kr. i privat kapital eller næsten 3,7 kr. for hver tilført statslig krone. Dertil kommer mere end 1.400 nye arbejdspladser.

Samtidig kan det konstateres, at der generelt kommer flere interessante forretningsideer til innovationsmiljøerne end tidligere.

FOIN appellerer derfor til Folketingets partier om at sætte innovationsmiljøernes bevilling på dagsorden i forbindelse med de kommende forhandlinger om regerings forslag til en ny erhvervspakke og om fordelingen af globaliseringsmidlerne.

Mere risikovillig kapital i Danmarks venturefonde

Den finansielle krise vil i de kommende år gøre det meget sværere at være vækstiværksætter. Venturefonde vil få mere end svært ved at rejse ny kapital fra private kilder alene af den simple grund, at livscyklus for venture er 10-12 år, før "trackrecord" kan dokumenteres. Ingen danske venturefonde har eksisteret mere end 7-8 år.

I denne situation er det vigtigt, at regering og Folketing puster nyt liv i venturefondene, samtidig med at der pustes mere liv i innovationsmiljøerne. FOIN foreslår derfor, at staten kanaliserer mere risikovillig kapital ud i danske vækstvirksomheder gennem det netværk af venturevirksomheder, som iværksætterpolitikken succesfuldt har bygget op. Konkret vil FOIN forslå, at staten afsætter 500 mio. kr. om året i 3 år til investeringer i seed, start up og ekspansion.

Andre lande, bl.a. de andre nordiske lande, har for nyligt sikret nye milliardbeløb til deres iværksættere. Norge afsatte den 26. januar 2009 ekstra 2,2 mia. NKK til investeringer i vækstvirksomheder. Og finnerne har for nyligt afsat 1 mia. kr. Svenskerne har afsat ekstra 2 mia. kr. midt i december 2008.

Vi håber på, at der i udmøntningen af erhvervspakken vil være plads til at få taget meget afgørende skridt til at få løst de problemer, vi fra FOIN's side har redegjort for ovenfor, ligesom vi naturligvis gerne bidrager med yderligere dokumentation m.v..

Med venlig hilsen

Lars Stigel
Formand
FOIN

ls@oei.dk